

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3120/2015. (VII. 2.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról és eljárás megszüntetéséről**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2. § (1)–(2) bekezdése, 3. § (3) bekezdése, 4. § 16. pontja, 21. § (8) bekezdés g) pontja, (10) bekezdés e) és f) pontja, 23. § (1) bekezdése, (7) bekezdés d) pontja, 25. § (4) bekezdése, 26. § (1)–(2) bekezdése, 31. § (1) és (4) bekezdése, 35. §-a, 35/A. §-a, 35/B. §-a, 37–39. §-ai, valamint 97. § (1), (4), (7), (8), (14) és (26) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 5. pontja, 21. § (1)–(2) bekezdései, 31. § (6) bekezdése, 32. §-a és 75. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tekintetében az eljárást megszünteti.

Indokolás

- [1] 1. A jogtanácsos által képviselt indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságon 2013. február 5-én érkezett, és 2013. szeptember 25-én módosított, pontosított indítványában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján kérte a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 2. § (1)–(2) bekezdése, 3. § (3) bekezdése, 4. § 5. és 16. pontja, 21. § (1)–(2) bekezdése, (8) bekezdés g) pontja, (10) bekezdés d) pontja, 23. § (1) bekezdése, (7) bekezdés d) pontja, 25. § (4) bekezdése, 26. § (1)–(2) bekezdése, 31. § (1), (4) és (6) bekezdése, 32. §-a, 37–39. §-ai, 75. § (1) bekezdése, valamint 97. § (1), (7) és (8) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

- [3] Az indítvány 2013. szeptember 25-ei kiegészítésében az indítványozó viszszavonta az Nkt. 4. § 5. pontja, 21. § (1)–(2) bekezdése, 32. §-a, 75. § (1) bekezdése ellen irányuló alkotmányjogi panasz-elemeket, továbbá kiterjesztte az indítványát az Nkt. 35. §-ára, 35/A. §-ára, 35/B. §-ára és a 97. § (4), (8), (14) és (26) bekezdéseire is.
- [4] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott törvényhelyek sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, I. cikk (1)–(3) bekezdéseit, II. cikkét, VII. cikk (1) bekezdését, X. cikk (1) bekezdését, XI. cikk (1)–(2) bekezdéseit, XV. cikkét, XXIV. cikkét, valamint XXVIII. cikk (6)–(7) bekezdését.
- [5] 2. Az indítványozó az eredetileg előterjesztett alkotmányjogi panaszban előadta, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezések hatályosulása folytán jogsérelmet szenvedett, ezek orvoslására pedig nem áll rendelkezésére jogorvoslati eljárás. Jogséreleme visszavezethető arra, hogy jogi státusza megváltozott, így 2012. március 1. óta már nem egyházként, hanem csupán egyesületként láthatja el feladatait. Ez a jogsérelem az oktatás szférájában úgy jelenik meg az indítványozó szerint, hogy sérülnek azoknak a szülőknek a jogai, akik gyermekeiket – az egyházi státusz elvesztését megelőzően – egyházi fenntartású iskolába írátták be. Az indítványozó jogséreleme azon is alapul, hogy intézményfenntartóként részt vesz a nevelő és oktató munka szervezésében, fenntartói tevékenységét azonban a támadott törvényi rendelkezések veszélyeztetik. Az indítványozó ezen tevékenységét nagy mértékben befolyásolja a tankötelezettség megváltozása is, illetve az, hogy milyen kapacitás engedélyezését tartja szükségesnek az állam. Az indítványozó kifejti, hogy – az indítvány benyújtásakor – hat köznevelési intézmény működtetéséért felelős, melyekben az adott tanévben kb. 3000 tanuló tanult. Az indítvány szerint a támadott törvényi rendelkezések általában is nehezen érthető és értelmezhető, a változtatások bevezetéséhez nincs elegendő felkészülési idő, ez pedig jogbizonytalanságot okoz, és sérti az intézményfenntartó jogait.
- [6] Az alkotmányjogi panasz – az Alkotmánybíróság kapcsolódó határozatát idézve – utal rá, hogy meghatározott feltételek fennállta esetén az Alkotmánybíróság korábban meghozott döntései továbbra is irányadóak.
- [7] 3. Az indítványozó az Nkt. támadott szabályai kapcsán kifogásolta, hogy azok sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, közelebbről a jogállamiság alkotmányos alapértékéből következő kellő felkészülési idő követelményét, mert a jogalkotó nem biztosított elegendő időt a norma megismeréséhez és

végrehajtásának előkészítéséhez. Emellett álláspontja szerint a támadott szabályok sértik a normavilágosság követelményét is.

- [8] A kellő felkészülési idő hiányának alátámasztásaként az indítványozó részletesen elemezte az Alkotmánybíróságnak az ebben a témakörben elfogadott határozatait. Kiemelte, hogy a kellő idő mértékének meghatározása a jogalkotó feladata, figyelembe véve a jogszabály jellegét és a végrehajtásához szükséges felkészülési időt. Alkotmányellenesség csak a felkészülési idő jogbiztonságot súlyosan veszélyeztető hiánya miatt állapítható meg. [Hivatkozott döntések: 7/1992. (I. 30.) AB határozat, 25/1992. (IV. 30.) AB határozat, 28/1992. (IV. 30.) AB határozat, 57/1994. (XI. 17.) AB határozat, 43/1995. (VI. 30.) AB határozat, 166/2011. (XII. 20.) AB határozat.]
- [9] Hivatkozott a 28/1992. (IV. 30.) AB határozat óta követett szempontrendszerre, amely alapján a jogbiztonság követelményének megfelelően az a kötelezettség hárul a jogalkotóra, hogy a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon
- a jogszabály szövegének megismerésére;
  - a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez;
  - a jogszabállyal érintett szervek és személyek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseire.
- [10] Irányadónak tekintette az alkotmányjogi panasz azokat a megállapításokat is, amelyeket az Alkotmánybíróság a nagy rendszerek átalakításával összefüggésben tett a kellő felkészülési idő követelményéről, a 28/2005. (VII. 14.) AB határozatban. Eszerint: „Egy, a korábitól teljes mértékben különböző, új rendszerre való áttérés nemcsak azt követeli meg, hogy a jogalkotó a jogszabályokban meghatározott követelményeknek formailag eleget tegyen (vagyis a jogszabály szerinti megfelelő időben megalkossa a szükséges szabályokat), hanem azt is, hogy azt az érintettek egészével [...] részleteiben is és teljes mértékben megismertesse, valamint felkészítse őket a szabályok megfelelő alkalmazására, és a különböző döntési alternatívák alkalmazásának várható következményeire. [...] Az Alkotmánybíróság a jövőre nézve felhívta a jogalkotó figyelmét arra, hogy abban az esetben, hogy ha valamely rendszert radikálisan, alapvetően megváltoztat, úgy köteles azt oly módon tenni, hogy mind a keret-, mind az egyes részletszabályok olyan időben kerüljenek megalkotásra, hogy azok ne csak a jogszabályi (időbeliségre vonatkozó formai) feltételeknek feleljenek meg, hanem azokat az érintettek is megfelelő módon és ténylegesen megismerhessék, megérthessék és befogadhassák. Köteles továbbá fokozott figyelmet fordítani annak előzetes ellenőrzésére is, hogy az új

rendszer alkalmazására az érintettek megfelelően felkészültek-e. Ez ugyanis elengedhetetlen ahhoz, hogy a szükséges információk birtokában, tudatosan és a következményeket átlátva hozhassanak döntéseket. Az Alkotmánybíróság a jövőben – az arra irányuló, kellő időben érkezett indítvány esetén – megsemmisíti az olyan, új rendszer bevezetésére irányuló jogszabályokat, amelyek az új rendszerre való átállást, illetve annak tényleges megismerését és megértését – akár az időtényező, akár más egyéb szempont miatt – nem biztosítják megfelelően.” (ABH 2005, 290, 311–312.)

[11] A kellő felkészülési idővel kapcsolatos kifogásait az indítványozó az alkotmányjogi panasz kiegészítésében is fenntartotta. Utalt arra is, hogy az Nkt. 2013. szeptember 1-jén hatályba lépő rendelkezéseit a törvényhozó még a hatálybalépés előtt, a tanítási év megkezdése előtt néhány nappal, több alkalommal is módosította. (Az Nkt. módosításáról szóló 2013. évi LV. törvénnyel, az Nkt. módosításáról szóló 2013. évi CXXXVII. törvénnyel, az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXXIX. törvénnyel, valamint a vallási közösségek jogállásával és működésével kapcsolatos törvényeknek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CXXXIII. törvénnyel.) A módosító törvények között olyan is volt, amelyik alapvetően változtatta meg a pedagógusok foglalkoztatásának szabályait; és olyan rendelkezések is voltak, amelyeket több alkalommal is módosított a törvényalkotó, még az Nkt. hatálybalépése előtt.

[12] 4. Az indítványozó az Nkt. egyes rendelkezéseit az alábbi indokokkal támadta.

[13] 4.1. Az Nkt. 2. § (1)–(2) bekezdései sértik az Alaptörvény B) cikkét, mert – átmeneti rendelkezések nélkül – megváltoztatják az ingyenes oktatáshoz való jogot azok tekintetében is, akik az Nkt. hatálybalépése előtt kezdték meg az iskolai nevelésben való részvételüket. Sértik a XI. cikk (2) bekezdését is, mert szűkítik az ingyenes oktatáshoz való jogot. Az Nkt. 2. § (2) bekezdése sérti továbbá az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit is, mert nem biztosít minden gyermek, tanuló számára ingyenes pedagógiai szakszolgálatot, csak azoknak, akik ingyenes oktatásban vesznek részt. Hasonlóan korlátozza a szabály ugyanerre a körre a kollégiumi ellátás ingyenességét is. Ezekkel kapcsolatban átmeneti szabályok sincsenek a törvényben, pedig a korábbi közoktatási szabályozás e lehetőségeket ingyenesen biztosította akkor is, ha egyébként a tanuló nem ingyenesen vett részt az oktatásban.

[14] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó az Nkt. 2. § (1) bekezdése tekintetében fenntartotta a kifogásait, mivel a megváltozott törvényi rendelkezés

sem biztosítja az ingyenes ellátáshoz való jogot a magánintézmények esetében, amelyek nem vesznek részt az állami feladatellátásban. [Az Nkt. 2. § (2) bekezdésével kapcsolatosan nem nyilatkozott az indítvány fenntartásáról.]

- [15] 4.2. Az Nkt. – indítvány benyújtásakor hatályos – 3. § (3) bekezdése sérti az Alaptörvény II. cikkét, VII. cikk (1) bekezdését, valamint a XV. cikkben foglaltakat, mert csak az egyházi jogi személyeknek teszi lehetővé a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését. Az Nkt. ezzel nem vette figyelembe, hogy vannak – az indítvány benyújtásakor használatos kategóriák szerint – olyan egyesületek, amelyek 2011-ben még bejegyzett egyházként működtek, azonban az állam megfosztotta őket ettől a státusztól. A vallási tevékenységet végző egyesületi formában való továbbműködés célja kifejezetten a vallás gyakorlásának biztosítása volt azok számára, akik elfogadják az egyesület tanait. Ezért sérti az Alaptörvényt és indokolatlanul diszkriminatív az a megoldás, amely az ilyen egyesületek, és az általuk fenntartott iskolák – hitoktatással kapcsolatos – jogosítványait korlátozza.
- [16] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó ezen törvényi rendelkezést kifogásoló panaszát fenntartotta. Utalt arra is, hogy időközben kikerült ebben a bekezdésben a normaszövegből az „egyházi jogi személy által szervezett” szövegrész, így nem egyértelmű – és sérti a normavilágosságot –, hogy a hit- és erkölcsstan oktatásban való részvétel, amely a gyermekek, tanulók joga, valójában milyen oktatást is jelent, és azt ki szervezi.
- [17] 4.3. Az Nkt. 4. § 5. pontja sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, nem felel meg a normavilágosság követelményének (az „egyéb foglalkozás” meghatározása miatt). Az Nkt. 4. § 16. pontja – a magánintézmény definíciója – sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, mivel kiemeli az egyházi intézményfenntartókat az egyébként nem állami/önkormányzati intézményfenntartói körből, és nincs tekintettel arra, hogy az egyházakon kívül vannak olyan egyesületek is, amelyek kifejezetten hitéleti célból jöttek létre, és szintén lehetnek intézményfenntartók. A megkülönböztetés különösen a finanszírozási szabályoknál jelenik meg.
- [18] Az indítvány-kiegészítés az Nkt. 4. § 5. pontját érintő indítványi elemet visszavonta, tekintettel arra, hogy kormányrendelet meghatározza az „egyéb foglalkozás” fogalmát. Az Nkt. 4. § 16. pontjával kapcsolatos indítványi elemet azonban az indítványozó fenntartotta.

- [19] 4.4. Az Nkt. 21. § (1)–(2) bekezdései és a 23. § (1) és (7) bekezdései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, mert a korábbi szabályozástól eltérő feltételeket szabnak a köznevelési intézmény alapítására, nyilvántartásba vételére, működésének megkezdésére. Az Nkt. 23. § (1) bekezdése ráadásul az indítványozó szerint nem értelmezhető rendelkezést tartalmaz, mert – az abban foglaltakkal ellentétben – az állami intézményfenntartó központ nem alapíthat köznevelési intézményt (átvette ugyanakkor a települési önkormányzatoktól a korábban általuk fenntartott intézményeket).
- [20] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy az Nkt. 21. § (1)–(2) bekezdései vonatkozásában az alkotmányjogi panasz „okafogyot-tá vált”, azt nem tartja fenn.
- [21] 4.5. Az Nkt. 21. § (8) bekezdése és a (10) bekezdés *d)* pontja ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, nem felel meg a normavilágosság követelményének, és így diszkrecionális döntési lehetőséget biztosíthat a hatóságnak ahhoz, hogy egy köznevelési intézményt megszüntessen, akár tanév közben is. Az Nkt. 21. § (8) bekezdés *g)* pontja ez okból az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében foglalt művelődéshez való jogot is sérti. Bár egy esetleges intézménymegszüntetés esetén a kormányhivatal köteles gondoskodni a tanulók elhelyezéséről, ez lehetetlen helyzetbe hozhatja a szülőt és a gyermeket is.
- [22] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó ezen törvényi rendelkezéseket kifogásoló panaszait fenntartotta.
- [23] 4.6. Az Nkt. 23. § (7) bekezdés *d)* pontja sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és a X. cikk (1) bekezdését, mert lehetővé teszi, hogy a kormányhivatal mérlegelési jogkörben döntsön arról, engedélyezi-e az egyházi, illetve a magánintézmények működését. A hivatkozott rendelkezésben írt köznevelés-fejlesztési terv pedig nem jelenik meg jogszabályi formában [bár az Nkt. 94. § (4) bekezdés *l)* pontja tartalmaz rendelkezéseket róla]. Az Nkt. végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) – indítvány benyújtásakor hatályos – 21. § (1) bekezdése szerint a köznevelés-fejlesztési tervet a miniszter a KIR honlapján dokumentum formában tartja nyilván. Ez a (korábbi, már nem hatályos) megoldás ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével is, mert nem egyedi határozat formájában hoz döntést a miniszter a köznevelés-fejlesztési tervről, így bírósági jogorvoslatra sincs lehetőség ellene. Márpedig e nem megtámadható miniszteri döntés következménye a kifogásolt törvényhely alapján akár az intézmény működési engedélyének visszavonása is lehet.

- [24] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó ezen törvényi rendelkezést kifogásoló panaszát fenntartotta.
- [25] 4.7. Az Nkt. 25. § (4) bekezdése és 26. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, közelebbről a normavilágosság követelményét. Nem lehet értelmezni ugyanis, mit jelent az az elvárás, hogy a szervezeti és működési szabályzat (a továbbiakban: SzMSz), illetve a pedagógiai program jóváhagyásához akkor szükséges a fenntartó, illetve a működtető egyetértése, ha a dokumentumból többlet-kötelezettség hárul rájuk. A tisztázatlan tartalmú egyetértési jog az intézmények szakmai autonómiájának jogszerűtlen korlátozásához is vezethet.
- [26] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó az e törvényhelyekkel kapcsolatos alkotmányjogi panasz-elemeket az eredeti indítványban foglaltak szerint fenntartja.
- [27] 4.8. Az Nkt. 31. § (4) és (6) bekezdései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és XVI. cikk (1)–(2) bekezdéseit, mert a köznevelési szerződés tartalmának meghatározásánál nem az Alaptörvényben meghatározott ingyenes oktatásról, hanem „térítésmentességről” rendelkeznek, valamint öt évben rögzítik a köznevelési szerződés érvényességi idejét. Így nem egyértelmű, milyen ellátásért kell a szülőnek fizetnie, és abban sem lehet biztos a szülő, hogy a gyermeke olyan feltételek mellett fejezheti be a tanulmányait, amilyenekkel megkezdte.
- [28] 4.9. Az Nkt. – indítvány benyújtásakor hatályos – 32. §-a sérti az Alaptörvény II. cikkét, VII. cikk (1) bekezdését és XV. cikkét, mert kizárólag az egyházi fenntartású intézmények tekintetében állapít meg eltérő szabályokat az Nkt. többi rendelkezéséhez képest, és kihagyja ebből a körből – az indítvány benyújtásakor használatos kategóriák szerint – egyesületként működő vallásfelekezeteket, vallási közösségeket. A vallási tevékenységet végző egyesület ezért elesik mindazon jogoktól és lehetőségektől, amelyek megilletik az egyházat, és az egyházi fenntartású nevelési-oktatási intézményeket. Az indítványozó szerint ezzel „alapvetően nem a fenntartó jogai sérülnek, hanem azoknak a szülőknek és gyermekeknek a jogai, akik ezáltal nem tudják gyakorolni a lelkiismereti- és vallásszabadság alapvető jogát”. Ez a megoldás kizárja a vallási tevékenységet végző egyesületeket abból a lehetőségből is, hogy a Kormánnyal megállapodást köthessenek, és egyoldalú nyilatkozatot tegyenek az állami, illetve önkormányzati feladatellátásban való részvételre. Sérelmet okoz továbbá a hit- és

erkölcsstan oktatás megszervezéséből való kimaradás is a vallási tevékenységet végző egyesületek számára.

- [29] Az indítványozó az indítvány-kiegészítésben az Nkt. 32. §-át érintő alkotmányjogi panaszát visszavonta.
- [30] 4.10. Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó kiterjesztette az alkotmányjogi panaszt az Nkt. 35. §-ára, 35/A. §-ára és 35/B. §-ára is. Az Nkt. 35. §-a az indítvány-kiegészítés szerint sérti az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdését, mert különbséget tesz a vallási közösségek között. A többször módosított törvényi rendelkezés alapján nem egyértelmű, hogy mi a „fakultatív hitoktatás” és a „hitoktatás” egymáshoz való viszonya, és az sem, hogy miért lehet kiváltani a fakultatív hitoktatással a hit- és erkölcsstan órát. Az is ellentétes az Alaptörvénnyel, hogy csak egyházi jogi személy szervezhet fakultatív hitoktatást, illetve hit- és erkölcsstan órát, mert ez okozza a különbségtételt a vallási közösségek között.
- [31] 4.11. Az Nkt. 37–39. §-ai sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot. Nem tartalmaznak ugyanis rendelkezést azokra az esetekre, amikor egy intézményi döntés az intézményi dokumentumokkal ellentétes (pl. a pedagógiai programba, a házirendbe vagy az SzMSz-be ütközik); márpedig az intézményi dokumentumokban foglaltak megtartása a tanulók kötelezettsége, ezért sérti a tanulók jogait, hogy e körben nincs lehetőségük a fenntartóhoz fordulni, illetve a fenntartó döntését bíróság előtt megtámadni. A korábbi közoktatási szabályozásban ez a jogorvoslati lehetőség még szerepelt.
- [32] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz kiegészítésében az Nkt. 37–39. §-ait kifogásoló alkotmányjogi panaszát fenntartotta.
- [33] 4.12. Az Nkt. 75. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az abból következő normavilágosság követelményét, mert nem lehet tudni, hogy milyen kritériumok alapján készül el a miniszter által kiadandó intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv, amelyeknek döntő szerepe van az intézmények sorsa szempontjából. A köznevelés-fejlesztési tervet a miniszter nem jogszabály formájában jelenteti meg, ami sérti a jogbiztonság követelményét, és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogot is. A bírósági út csak jogszabálysértés esetén nyílik meg, ha nincs jogszabály, akkor nem is lehet megsérteni. Ezzel sérül az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése is, mert a kormányhivatalok nem

jogszabály alapján döntenek az önkormányzati, egyházi illetve magánintézmények sorsáról.

- [34] Az indítványozó az indítvány-kiegészítésben az Nkt. 75. § (1) bekezdését érintő alkotmányjogi panaszát visszavonta.
- [35] 4.13. Az Nkt. 97. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, mert megváltoztatja a tankötelezettség idejét, mégpedig visszamenőleges hatállyal, mert úgy rendelkezik, hogy a 2011/2012. tanévben a kilencedik évfolyamba lépőknél tart utoljára a tizennyolcadik életévig a tankötelezettség. Az indítványozó szerint ez hátrányosan érinti a tanulókat és a szülőket, mivel „az általános iskola után már nincs olyan iskola, amely a tanulót köteles lenne felvenni”. A szülőknek és a gyermekeknek nem állt rendelkezésére kellő idő ahhoz, hogy ezekhez a változásokhoz igazíthassák döntésüket, mert a 2012 novemberében és decemberében zajló középiskolai felvételi eljárásokban dönt el, hogy kiknek jut elégséges hely a beiskolázásra, azoknak a tanulónak pedig, akik nem nyertek felvételt semmilyen középfokú iskolába, kötelezően az ún. HÍD-programban kell teljesíteniük a tankötelezettséget.
- [36] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó az ezen törvényi rendelkezést kifogásoló panaszát fenntartotta.
- [37] 4.14. Az Nkt. 97. § (7) bekezdése sérti az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdését és a XV. cikk (1) bekezdését, mert ez a törvényhely is úgy fogalmaz, hogy a gyermek, tanuló csak az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatásban vehet részt – kihagyva ebből a körből az alapcélként vallási tevékenységet végző egyesületeket. A szülők és a gyermekek jogait is sérti, hogy az ilyen egyesületek nem szervezhetnek hit- és erkölcsstan oktatást.
- [38] 4.15. Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy az Nkt. 97. § (4), (14) és (26) bekezdései tekintetében fenntartja az alkotmányjogi panaszt. E törvényhelyekről azonban az eredeti indítványában nem tett említést. Az indítvány-kiegészítés szerint ezek a szabályok sértik a kellő felkészülési idő alkotmányos követelményét, továbbá fenntartják azt a jogsérelmet, amit az okozott, hogy az állam nem ismerte el a korábbi törvényi rendelkezések alapján létrehozott egyházi és a magánintézmények jogfolytonosságát.
- [39] 5. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt döntenie kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján

– figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.

[40] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.

[41] 6. Az Alkotmánybíróság elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai szempontjait vizsgálta meg.

[42] 6.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. E határidő megtartása szempontjából – az indítvány kiterjesztésére figyelemmel – külön vizsgálendő az alkotmányjogi panasz, illetve az indítványkiegészítés benyújtásának időpontja.

[43] Az alkotmányjogi panasz 2013. február 5-én érkezett meg az Alkotmánybíróságra. Az Nkt.-nak az alkotmányjogi panaszban támadott rendelkezései – a 75. § (1) bekezdését kivéve (az erre irányuló indítványt azonban az indítványozó vissza is vonta) – 2012. szeptember 1-jén léptek hatályba. Az alkotmányjogi panaszban támadott rendelkezések tekintetében ezért az indítvány határidőben érkezett.

[44] Az alkotmányjogi panasz kiegészítése 2013. szeptember 25-én érkezett meg az Alkotmánybíróságra. Az Nkt.-nak az indítványkiegészítésben támadott rendelkezései (az Nkt.-nek az indítványkiegészítés benyújtásakor hatályos szövegét alapul véve) a következő időpontokban léptek hatályba:

- az Nkt. – akkor hatályos – 35. §-a 2013. augusztus 1-jén,
- az Nkt. – akkor hatályos – 35/A. és 35/B. §-ai 2013. szeptember 1-jén,
- az Nkt. – akkor hatályos – 97. § (4) bekezdése 2012. december 8-án,
- az Nkt. – akkor hatályos – 97. § (8) bekezdése 2012. szeptember 1-jén (az Nkt. egészével együtt; a módosítás még az Nkt. hatálybalépése előtt történt),
- az Nkt. – akkor hatályos – 97. § (14) bekezdése 2013. május 10-én,
- az Nkt. – akkor hatályos – 97. § (26) bekezdése 2012. szeptember 2-án.

- [45] Az indítvány-kiegészítés ezért az Nkt. 97. § (4), (8) és (26) bekezdése tekintetében elkésett.
- [46] Az indítvány-kiegészítés az Nkt. 35–35/B. §-ai és a 97. § (14) bekezdése tekintetében határidőben érkezett.
- [47] 6.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott formai követelményeket vizsgálva az alábbiak állapíthatók meg.
- [48] Az indítványozó megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [az Abtv. 26. § (2) bekezdését]. [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].
- [49] Az indítványozó megjelöli továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés, I. cikk (1)–(3) bekezdés, II. cikk, VII. cikk (1) bekezdés, X. cikk (1) bekezdés, XI. cikk (1)–(2) bekezdés, XV. cikk, XXIV. cikk, XXVIII. cikk (6)–(7) bekezdés]. [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és d) pont].
- [50] Az indítványozó megjelöli a vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket, az Nkt. fent részletezett szabályait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont].
- [51] Azzal összefüggésben, hogy az indítvány milyen indokolást tartalmaz a sérelmezett jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességéről, a következő állapítható meg: az alkotmányjogi panasz felsorolja ugyan támadott rendelkezésként az Nkt. 26. § (2) bekezdését, de annak alaptörvény-ellenességéről semmilyen szövegszerű indokolást nem tartalmaz [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [52] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [53] 7. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának – az Abtv. 56. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti – tartalmi feltételeit vizsgálva az alábbi megállapításokat teszi.
- [54] 7.1. Az érintettség kritériuma a támadott rendelkezésekkel összefüggésben külön-külön vizsgálandó, figyelemmel az indítványozó által az alaptörvény-ellenesség indokaiként előadott érvelésre, valamint az indítványozó státuszára is. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) mellékletében nem szerepel bevett egyházként; nem szerepel továbbá a Fővárosi Törvényszék nyilvántartásában sem vallási tevékenységet végző szervezetként [Ehtv. 9/B. § (1) bekezdés]. Bevett egyházi vagy vallási tevékenységet

végző szervezeti státuszára az indítványozó maga sem hivatkozik, az indítványkiegészítésben csak arra utal, hogy a 6/2013. (III. 1.) AB határozat következményeként „egyházi jogállását” nem veszítette el, de státuszát a jogalkalmazó szervek az időközben megváltozott jogszabályi környezetben ellentmondásosan, esetről esetre eltérően ítélik meg.

- [55] Az érintettségnek az Alkotmánybíróság kivételes alkotmányjogi panasszal kapcsolatos gyakorlata értelmében személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie {Lásd: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]}. Az érintettség kritériumát ezért az Alkotmánybíróság az Nkt.-nek a befogadással kapcsolatos döntés meghozatalakor hatályos szövege tekintetében vizsgálta.
- [56] Az Nkt. 2. § (1)–(2) bekezdései arról rendelkeznek, hogy az állam – közszolgálati feladatként – meddig biztosítja az ingyenes és kötelező alapfokú, valamint az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelést-oktatást; továbbá, hogy az ingyenes oktatásban részt vevő, e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő gyermekek, tanulók számára térítésmentes e szolgáltatás igénybevétele.
- [57] Az indítványozó e szabályokat azért támadta, mert szűkíti az ingyenes oktatáshoz való jogot, és nem biztosít minden gyermek, tanuló számára ingyenes pedagógiai szakszolgálatot és kollégiumi ellátást. Az intézményfenntartó indítványozó e rendelkezéseket tehát a gyermekek jogaira alapozva kifogásolta (véleménye szerint az ő ingyenes oktatáshoz való jogukat szűkíti, és közöttük valósít meg diszkriminációt), nem pedig a saját közvetlen érintettségére hivatkozva.
- [58] Az Nkt. 3. § (3) bekezdéséből az alkotmányjogi panasz benyújtása óta eltelt időszakban kikerült az az indítványozó által sérelmezett kitétel, amely szerint hit- és erkölcsstan oktatást csak egyházi jogi személy szervezhet. E bekezdés jelenleg arról rendelkezik, hogy az állami és települési önkormányzati nevelési-oktatási intézményekben tárgyilagosan és sokoldalúan kell az ismereteket közvetíteni, végig tiszteletben tartva a gyermek, a szülő és a pedagógus világnézeti meggyőződését, és biztosítva a lehetőséget arra, hogy a tanuló „fakultatív hit-oktatásban”, illetve „hit- és erkölcsstan oktatásban” részt vehessen.
- [59] Az indítványozó által a nem bevett egyházak szempontjából diszkriminatív-nak tartott kitétel – mely szerint csak egyházi jogi személy szervezhet hit- és erkölcsstan oktatást – ezen a helyen már nem jelenik meg az Nkt.-ben. Az indítványozó érintettsége ezért nem áll fenn; az indítványkiegészítésben pedig ezen kívül csak a normavilágosság sérelmére hivatkozott (a „fakultatív hit-oktatás” és a „hit- és erkölcsstan oktatás” fogalmi tisztázatlanságai miatt), amely

nem minősül olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelyre az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt alapítani lehetne.

- [60] Az Nkt. 4. § 16. pontja (az 5. ponttal kapcsolatos indítványi elemet az indítványozó visszavonta) a „magán köznevelési intézmény” törvényi definícióját adja meg, amely szerint ilyennek minősül a vallási tevékenységet végző szervezet, és a más személy vagy szervezet által fenntartott köznevelési intézmény. Az indítványozó szerint ez a meghatározás diszkriminatív, sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, mert kiemeli a (bevett) egyházakat a nem állami/önkormányzati intézményfenntartói körből, és ennek során nincs tekintettel arra, hogy vannak egyéb olyan szervezetek, amelyek kifejezetten hitéleti célból jöttek létre, és ezek is lehetnek intézményfenntartók, akkor is, ha különböző okokból a bevett egyházi státuszt nem nyerték el. Ez a megkülönböztetés az indítványozó szerint főleg a finanszírozás összefüggésében nyilvánul meg.
- [61] Az indítványozó szerint – összefoglalva – azért okoz hátrányos megkülönböztetést ez a törvényi rendelkezés, mert a bevett egyházak egyházi jogi személyei fenntartásában lévő köznevelési intézményeket eltérően, előnyösebben kezeli, mint a vallási tevékenységet végző szervezetek által fenntartott köznevelési intézményeket, ez pedig diszkriminációhoz vezet a hitéleti célból létrejött szervezetek között. Az indítványozó azonban sem a bevett egyházi, sem a vallási tevékenységet végző szervezeti státuszát nem igazolta – azt pedig nem kifogásolta, hogy a más személy vagy szervezet által fenntartott köznevelési intézményeket a hitéleti célból létrejött szervezetek köznevelési intézményeihez képest eltérően kezeli a törvényi definíció –, e törvényhely tekintetében ezért a személyes és közvetlen érintettsége nem állapítható meg.
- [62] Az Nkt. 21. § (8) bekezdés g) pontja valamint (10) bekezdés e) és f) pontjai – korábban, az indítvány, illetve az indítvány-kiegészítés benyújtásakor d) pont – arról rendelkeznek, hogy a köznevelési intézményt törölni kell a nyilvántartásból, ha hatóság súlyos vagy az e pontban meghatározott szakmai jogszabálysértés miatt a törlést elrendeli. A támadott törvényhely a „súlyos jogszabálysértés” definícióját is megadja. Az indítványozó szerint ezek a szabályok nem felelnek meg a normavilágosság követelményének, ezért diszkrecionális döntési lehetőséget biztosítanak a hatóságnak arra, hogy akár tanév közben is törölhessen egy köznevelési intézményt. Ez a lehetőség pedig az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében foglalt művelődéshez való jogot is sérti.
- [63] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó e támadott törvényhely kapcsán egyrészt nem igazolta azt, hogy valamely, általa fenntartott köznevelési intézményt a hatóság a fenti okokból – működési engedélye visszavonásával

egyidejűleg – törölt volna a nyilvántartásból; másrészt pedig hivatkozott ugyan az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése sérelmének a potenciális lehetőségére, de Alaptörvényben biztosított jog sérelmét részletesen nem indokolta.

- [64] Az Nkt. 23. § (1) bekezdése, valamint (7) bekezdés *d*) pontja értelmében a köznevelési intézmények működésének megkezdéséhez – ha nem állami költségvetési szerv, vagy települési önkormányzat alapítja – engedély szükséges, amely engedély kiadását a kormányhivatal megtagadhatja, ha az intézmény működése nincs összhangban a köznevelés-fejlesztési tervben foglaltakkal. E szabályokat az indítványozó azért sérelmezte, mert ezek alapján a kormányhivatal mérlegelési jogkörben dönthet arról, hogy engedélyezi-e egyházi, illetve magánintézmények működését. Kifogásolta azt is, hogy a köznevelés-fejlesztési tervet a Korm. r. – indítvány benyújtásakor hatályos – 21. § (1) bekezdése szerint a miniszter a KIR honlapján dokumentum formában tartja nyilván, így az ellen nincs lehetőség bírósági jogorvoslat igénybevételére, ezért ez az állapot ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével. Az indítványozó (korábban hatályos szabályokon alapuló) érvelése szerint a nem megtámadható miniszteri döntés következménye – a kifogásolt szabályok alapján – akár egy adott köznevelési intézmény engedélyének visszavonása is lehet.
- [65] Az Alkotmánybíróság e kifogásolt jogszabályi rendelkezések összefüggésében rámutat, hogy a Korm. r. 21. § (1) bekezdését az egyes oktatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 73/2013. (III. 8.) Korm. rendelet 21. §-a 2013. március 9-ei hatállyal módosította – amint erre az indítványozó maga is hivatkozott az indítvány-kiegészítésben, amikor az Nkt. 75. § (1) bekezdésére irányuló panaszát visszavonta. Egyebekben az indítványozó nem igazolta azt, hogy valamely általa fenntartott köznevelési intézmény engedélyének kiadását a kormányhivatal a fenti okból megtagadta volna, ezért a közvetlen és aktuális érintettség nem állapítható meg.
- [66] Az Nkt. 25. § (4) bekezdése, valamint a 26. § (1) és (2) bekezdése a köznevelési intézmény SzMSz-ének, házirendjének, pedagógiai programjának, illetve ennek részeként a helyi tantervnek az elfogadási módjáról rendelkezik.
- [67] E szabályok közül az indítványozó az Nkt. 25. § (4) bekezdését, valamint a 26. § (1) bekezdését az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó normavilágosság követelményének a sérelme alapján kifogásolta. A normavilágosság követelménye nem minősül olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelyre az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt alapítani lehetne. Az Nkt. 26. § (2) bekezdésével összefüggésben pedig az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy az miért ellentétes az Alaptörvénnyel.

- [68] Az Nkt. 31. § (1), (4) és (6) bekezdései szólnak arról, hogy az egyházi és magán köznevelési intézmények a törvényben foglalt eltérésekkel működhetnek, valamint, hogy ilyen intézményekben a köznevelési szerződés keretei között a nevelés és oktatás a gyermekek, tanulók számára térítésmentessé válik. Itt szabályozta a törvény a köznevelési szerződés érvényességi idejét és megbízási szerződés-jellegét is. Ez utóbbi szabályt, az Nkt. 31. § (6) bekezdését az Nkt. módosításáról szóló 2014. évi CV. törvény 30. § 6. pontja 2015. június 15. napjával hatályon kívül helyezte.
- [69] Az indítványozó az Nkt. 31. § (1) bekezdését csak felsorolta a megtámadott törvényi rendelkezések között, de annak alaptörvény-ellenességét külön nem indokolta. Az Nkt. 31. § (4) és (6) bekezdéseit pedig az indítványozó egyrészt a normavilágosság követelményének sérelme miatt, másrészt pedig az Alaptörvény XVI. cikk (1)–(2) bekezdéseiben foglalt, a gyermekeket és a szülőket megillető alapjogok alapján kifogásolta, de nem hivatkozott saját Alaptörvényben biztosított joga sérelmére. Személyes és közvetlen érintettsége így nem állapítható meg.
- [70] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó az Nkt. 35–35/B. §-ait is támadta, az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésében garantált gondolat, lelkiismeret és vallás szabadsága alapján. Az Nkt. ezen rendelkezései az állami, a helyi önkormányzati, valamint a nemzetiségi önkormányzati nevelési-oktatási intézményekben szervezett fakultatív hitoktatás és hit- és erkölcsoktatás kereteit és lényegesebb szabályait tartalmazzák; rögzítve, hogy ilyen oktatást csak egyházi jogi személy szervezhet. Egyházi jogi személynek pedig – az Ehtv. 10. §-a értelmében – csak a bevett egyház és annak belső egyházi jogi személye minősül. Az indítványozó ezt a szabályozást a normavilágosság követelményének a megsértése miatt sérelmezi, valamint amiatt, mert hátrányos megkülönböztetést okoz a hitéleti célból létrejött szervezetek között azzal, hogy kiemeli a bevett egyházakat, és csak számukra biztosítja a fakultatív hitoktatás és hit- és erkölcsoktatás megszervezésének a lehetőségét.
- [71] Amint arra az Alkotmánybíróság már rámutatott, az indítványozó a jelen eljárás során sem a bevett egyházi, sem a vallási tevékenységet végző szervezeti státuszát nem igazolta (azt pedig jelen esetben sem kifogásolta, hogy más, nem hitéleti célból létrejött szervezetek nem vehetnek részt a fakultatív hitoktatás és hit- és erkölcsoktatás megszervezésében); így személyes és közvetlen érintettsége nem állapítható meg.
- [72] Az Nkt. 37–39. §-ai a nevelési-oktatási intézmények gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos döntéseiről, intézkedéseiről, ezek közlésének módjáról és az ezek ellen indítható eljárás részletes szabályairól rendelkeznek. Az indítványozó

érvelése szerint e rendelkezések sértik a tanulók Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jogát.

- [73] Az indítványozó az Nkt. ezen szabályai kapcsán a tanulók jogai sérelmének lehetőségét vetette fel, és nem valamely saját, Alaptörvényben biztosított joga sérelmére, illetve saját közvetlen érintettségére hivatkozott.
- [74] Az Nkt. 97. § (1) bekezdése a 2011/2012. tanévben vagy azt megelőzően kilencedik évfolyamba lépő tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók tankötelezettségének időtartamáról szól. Az indítványozó szerint ez a szabály hátrányosan érinti a tanulókat és a szülőket, és nem biztosít számukra elegendő időt arra, hogy a jogszabályi változásokhoz igazíthassák iskolaválasztási döntésüket.
- [75] Az indítványozó az Nkt. ezen szabályát a tanulók (gyermek) és a szülők jogainak feltételezhető sérelme alapján kifogásolta, de nem hivatkozott saját Alaptörvényben biztosított joga sérelmére. Személyes és közvetlen érintettsége így ebben az esetben sem állapítható meg.
- [76] Az Nkt. 97. § (7) bekezdése szerint a hit- és erkölcsstan órát az iskolai nevelés-oktatás első és ötödik évfolyamán (hat évfolyammal működő gimnáziumban a hetedik évfolyamon) kell megszervezni 2013. szeptember 1-jétől, felmenő rendszerben. Az indítványozó ezt a törvényi rendelkezést az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése és a XV. cikk (1) bekezdése alapján sérelmezte, mivel álláspontja szerint – a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezésével kapcsolatos egyéb támadott rendelkezésekkel együtt – e szabály is csak egyházi jogi személyek számára teszi lehetővé a hit- és erkölcsstan oktatás szervezését, kihagyva a körből az egyéb, alapcélként vallási tevékenységet végző szervezeteket.
- [77] Az indítványozó – amint arra az Alkotmánybíróság korábban már rámutatott – a jelen eljárás során sem a bevett egyházi, sem a vallási tevékenységet végző szervezeti státuszát nem igazolta, e törvényhely tekintetében ezért a személyes és közvetlen érintettsége nem állapítható meg.
- [78] Az Nkt. 97. § (14) bekezdése előírja, hogy az iskola 2013. március 31-ig vizsgálja felül a pedagógiai programját annak érdekében, hogy az a kerettantervről szóló jogszabály és e törvény rendelkezéseinek megfelelően. Ezt a felülvizsgálatot a szakképző iskolának 2013. május 20-ig kell elvégeznie. Az indítványozó a 2013. február 5-én benyújtott alkotmányjogi panaszban az Nkt. ezen részét még nem kérte felülvizsgálni, 2013. szeptember 25-én érkezett indítvány-kiegészítésében pedig úgy nyilatkozott, hogy e bekezdést illetően fenntartja az alkotmányjogi panaszban foglaltakat, mert „fenntmarad az a jogsérelem, amely amiatt következik be, hogy az állam nem ismerte el a korábbi törvényi rendelkezések alapján létrehozott egyházi és magánintézmények jogfolytonosságát”.

- [79] Az Nkt. ezen bekezdése vonatkozásában azonban az indítványozó egyrészt nem nevezte meg, hogy pontosan melyik Alaptörvényben biztosított jogát sérti; másrészt nem tért ki annak megindolására, hogy személyes és közvetlen érintettsége milyen összefüggésben volna vizsgálható.
- [80] 7.2. Összegezve az Alkotmánybíróság fenti megállapításait, az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság visszautasította
- az Nkt. 97. § (4), (8) és (26) bekezdései tekintetében az Alkotmánybíróság Ügyrendje 30. § (2) bekezdés *d*) pontja alapján (elkészettség miatt);
  - az Nkt. 26. § (2) bekezdése, 21. § (8) bekezdés *g*) pontja, valamint (10) bekezdés *e*) és *f*) pontjai, 25. § (4) bekezdése, 26. § (1) és (2) bekezdései, valamint 97. § (14) bekezdése tekintetében az Alkotmánybíróság Ügyrendje 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján (az alaptörvény-ellenességre vonatkozó indokolás, illetve az Alaptörvényben biztosított jog sérelmére történő hivatkozás hiánya miatt);
  - az Nkt. 2. § (1)–(2) bekezdései, 3. § (3) bekezdése, 4. § 16. pontja, 21. § (8) bekezdés *g*) pontja, valamint (10) bekezdés *e*) és *f*) pontjai, 23. § (1) bekezdése, valamint (7) bekezdés *d*) pontja, 31. § (1) és (4) bekezdései, 35–35/B. §-ai, 37–39. §-ai, továbbá 97. § (1), (7) és (14) bekezdése tekintetében az Alkotmánybíróság Ügyrendje 30. § (2) bekezdés *c*) pontja alapján (az indítványozó személyes, közvetlen és aktuális érintettségének hiánya miatt).
- [81] 8. Az Abtv. 53. § (6) bekezdése szerint: „Az alkotmányjogi panasz kivételével az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítvány nem vonható vissza.” Az Abtv. az alkotmányjogi panasz visszavonására tehát biztosít lehetőséget. Az indítványozó a fent kifejtettek szerint a 2013. szeptember 25-ei indítvány-kiegészítésében az Nkt. 4. § 5. pontja, 21. § (1)–(2) bekezdése, 32. §-a és 75. § (1) bekezdése ellen irányuló alkotmányjogi panasz-elemeket visszavonta.
- [82] Az Abtv. 59. §-a úgy rendelkezik, hogy: „Az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafogottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti.” Az Alkotmánybíróság Ügyrendje 67. § (1) bekezdése alapján: „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a alapján végzésben megszüntetheti az eljárást a nyilvánvalóan okafogottá váló ügyek esetén.” A 67. § (2) bekezdés *c*) pontja szerint pedig: „Okafogottá válik az indítvány különösen, ha az indítványozó indítványát visszavonta”. A 67. § (2) bekezdés *e*) pontja azt is kimondja továbbá, hogy: „Okafogottá válik az indítvány különösen, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált.”

[83] Az Alkotmánybíróság ezért megszünteti az eljárást

- az Nkt. 4. § 5. pontja, 21. § (1)–(2) bekezdései, 32. §-a és 75. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tekintetében az Abtv. 59. §-a, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 67. (1) bekezdése és (2) bekezdés c) pontja alapján (az indítvány visszavonása miatt);
- az Nkt. 31. § (6) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tekintetében az Abtv. 59. §-a, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja alapján (a támadott törvényi rendelkezés hatályon kívül helyezésére tekintettel, az indítvány tárgyatlaná válása miatt).

Budapest, 2015. június 23.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/175/2013.

